

ges előnye, hogy tradícióktól mentesen a korszerű követelményeknek legmegfelelőbben fejthetik ki működésüket.

R. Benzec művének további fejezeteiben bemutatja az állam és párt által fenntartott nevelő- és tanintézeteket, azok tantárgy és órabeosztásait, az általános és szakképzést nyújtó leány- és fiútanintézeteket, valamint a bennük uralkodó nevelési rendet.

Az áttekinthető és nagy gonddal összeállított munka harmadik fejezete a *nevelőkkel foglalkozik*: a fentebbi tárgyalásnak megfelelően ez állami intézetekben működő nevelőkről és a pártvezérekről. — A mű gazdag irodalmi-mutatóval zárul.

Dr. Tóth B. Zoltán.

Friedrich Schneider: Unterrichten und Erziehen als Beruf. Eine christliche Berufsethik für den Pädagogen. Köln, 1940. Benzinger & Co. 237 l.

A legújabb külföldi neveléstudományi irodalom számos terméke foglalkozik a neveléssel mint hivatással és a pedagógus hivatásbeli kötelességével, mintegy a nevelőnek hivatáserkölcsei értéktípusával. Felébredt tehát az érdeklődés és a szükséglet, hogy megrajzoltassék lélektani és etikai alapon, milyen az igazi pedagógus, melyek a pedagógus kívánatos és szükséges személyi sajátosságai. Egyfelől a pályatudomány, pályakuattás fontossága emelkedett és vált tudatosná az utolsó évtizedekben, merthíszzen a mai fejlett gazdasági és szellemi élet küzdelmei közepette egy nemzet sem mondhat le arról, hogy embereit a különböző életpályákra, foglalkozásokra a képesség és arravalóság szerint válogassa ki. Az üzemi és katonai alkalmasságvizsgáló és a pályaválasztási tanácsadó intézetek működése külföldön hatalmas arányban meg van szervezve, ki van építve, mégpedig szakszerű lélektani, orvosi és nemzetgazdasági alapon. Azonban a képesség mellett minden pályán fontos és nélkülözhetetlen a becsületesség, lelkiismeretesség, hivatásszeretet, egy szóval: a hivatáserköles, mert csak erkölcs és arravalóság *együtt* biztosíthatja a jó munkateljesítményt. Felmerül tehát a különböző foglalkozások specifikus hivatásethikájának számos problémája, és ilyen hivatás a nevelő is. — Másik oka a pedagógus személye iránt való érdeklődésnek a modern bölcséletnek embertani iránya, a filozófiai anthropológia. E szerint a bölcséletnek igazi tárgya az ember, az embernek és sorsának, az embernek és világhelyzetének megismerése. A „hivatás” fogalma pedig hozzátartozik az emberről alkotott képünkhöz, mert az ember, ha dolgozik, többnyire hivatás-szerűen dolgozik. Így válik a hivatásból az emberről szóló tudományoknak, az anthropológiának és a pszichológiának, de az erkölestannak is egyik tárgya. A hivatásethika termései közé tartozik könyvünk is.

Szerző hangsúlyozza, hogy csak kevés oly hivatás van, amelynél a teljesítmény annyira függne a hivatásbeli kötelességről való felfogástól, az áldozatkészségtől és odaadástól, röviden: a hivatást betöltő *egyen hivatáserkölcsei* magatartástól, mint a nevelés. Épp ezért az önnevelés és önművelés minden hivatás körében fontos ugyan, de a nevelőnél különös jelentősége van. Mindazonáltal meglehetősen ritka az a nevelő, aki saját magát is tartósan és rendszeresen neveli, mégpedig épp hivatása magasabb színvonalú betöltésére neveli.

A neveléscszménynek különböző típusai alakultak ki: vannak, akik a nevelés sikerében, eredményében látják az eszményt, illetőleg abban a nevelő személyiségben, aki a legeredményesebben képes nevelni. Mások a hivatásos nevelőben egyfajta hivatalnokot látnak. Olyanok is akadnak, akik a szaktudós és a pusztán oktató személyiség eszményét vallják. Számos nevelő valamely kiváló kartársát vagy a neveléstörténet valamely nagyját választja mintaképnek. Szerzőnk a nevelő keresztény eszményét törekszik megrajzolni, Jézus Krisztus alakjából, mint eszményképből kiindulva.

Dr. Nosztopi László.

Terjék László: Anyanyelvünk — Helyesírásunk. Második átdolgozott és bővített kiadás. Szeged, 1941.

Szerzőnek nemrégben megjelent (Nyelvtanunk — Helyesírásunk) műve észlelt hiányait kívánta pótolni jelen második átdolgozott és bővített kiadásával, amit el is ért. De szükségét látta műve új megjelentetésének azért is, mivel — szerző szerint — az utóbbi időben a tanulóifjúság és a nagyközönség is egyre fokozottabb figyelmet tanúsít a magyar nyelv, nyelvhelyesség, helyesírás és fogalmazás kérdései iránt. Különösen a visszatért országrészek közönsége keresi az olyan nyelvkönyveket, amelyekből *gyorsan* és *jól* megtanulhatja édes anyanyelvünk helyesírását és a magyaros fogalmazást. Ezt természetesen csak nagy örömmel vehetjük tudomásul.

Az anyag felosztásában éppen ezért a *gyakorlati* célszerűség irányította Terjéket. Legfőbb törekvése az volt, hogy az egyes nyelvtani kérdések tárgyalásával kapcsolatban szemléltetően kiemelje a szorosan hozzájuk fűződő lényegesebb helyesírási és nyelvhelyességi szabályokat, annál is inkább, mivel a nyelvtanítás végső célja az, hogy megtanítsunk helyesen írni és fogalmazni. Ezt célozzák művében a szabályok utáni bőséges gyakorlatok, mivel a helyesírás és nyelvhelyesség elsajátításának egyik főkövetelménye — s ez régi pedagógiai igazság! — az állandó gyakorlás. Több hasznos újításon kívül legsikerültebbnek azt kell mondanunk, hogy könyve végén összegyűjtötte a helyes fogalmazás legfontosabb követelményeit.

Mi a magunk részéről örülünk Terjék László könyve sikerének, hiszen annak legnagyobb érdeme — hogy a nyelvi jelenségekkel kapcsolatban mindig rámutat a helyesírás és a fogalmazás kérdéseire is — iskolafajunk magyar nyelvi tanításában már tisztos *multra* tekinthet vissza, így abban a magunk eljárásának helyességét és igazolását látjuk.

Külön érdeme a könyvnek az, hogy éppen azt a társadalmi réteget látja el Terjék nyelvünk használata szempontjából okos és hasznos tanácsokkal, amely — kikerülve az iskolából — többé nem kap megfelelő irányítást élő s s éppen ezért fejlődő és egyre változó nyelvünk kérdéseiben.

Vicsay Lajos.

Gyermekvédelem és Diárium. Pedagógiai dilettantizmusával szórakoztatja olvasóit a Gyermekvédelem című folyóirat ez év májusi számában Seres József. Ugyancsak tőle olvasunk a Magyar könyvbarátok számára megjelent Diárium szintén májusi számában hasonló elmefuttatást.